

PARTER OCH DOMSLUT

Rebecca Bergström

Parter

Tiltalad

REBECCA Anna Kristina Bergström, 19951216-1788
Kullavägen 12 Lgh 0901, 194 34 Upplands Väsby

Offentlig försvarare
Advokat Wissal Abdallah
Certus Advokatbyrå AB
Engelbrektsgatan 29, 114 32 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Johanna Stigson
Åklagarmyndigheten
Norrorts åklagarkammare i Stockholm
Box 950, 191 29 Sollentuna

Domslut

Brott som Rebecca Bergström döms för

Narkotikabrott, 2022-09-01 till 2022-12-01, Norrtälje kommun, 1 § 1 st 6 p
narkotikastrafflagen (1968:64) i sin lydelse före 1 juli 2023

Påföljd

Villkorlig dom
90 dagsböter om 100 kr (9 000 kr)

Förverkande och beslag

I beslag tagen narkotika med emballage samt utrustning för odling och
torkning av narkotika förklaras förverkad från Rebecca Bergström
(Polismyndigheten, Region Stockholm, Utredning 1 LPO Norrtälje,
beslagsliggare; 2022-5000-BG137269 p. 1-13, 19-33). Beslaget ska bestå.

Brottsofferfond

Rebecca Bergström ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Wissal Abdallah ska få ersättning av staten med 52 178 kr. Beloppet fördelas

Detta är en avskrift av en elektronisk originalhandling.

Postadress
Box 5
761 21 Norrtälje

Besöksadress
Astrid Lindgrens gata 7
Norrtälje

Expeditionstid
måndag–fredag
08:30–16:00

Telefon
0176-768 00

E-post
norrtalje.tingsratt@dom.se
Webb
www.norrtaljetingsratt.domstol.se

enligt följande:

- 37 892 kr arbete
- 3 850 kr tidspillan
- 10 436 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Bert Peter Åkerblom

Parter

Tilltalad

Bert Peter Åkerblom, 19660204-2258
På kommunen skriven
Medborgarskap: Tyskland

Offentlig försvarare
Advokat Fredrik Liljeblad
Cross Advokater HB
Kungsgatan 29, 2 tr, 111 56 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Johanna Stigson
Åklagarmyndigheten
Norrorts åklagarkammare i Stockholm
Box 950, 191 29 Sollentuna

Domslut

Brott som Bert Peter Åkerblom döms för

Narkotikabrott, 2022-07-01 till 2022-12-01, Norrtälje kommun, 1 § 1 st 2 p och 6 p narkotikastrafflagen (1968:64) i sin lydelse före 1 juli 2023

Påföljd

Fängelse 1 år 8 månader

Häktning m.m.

Bert Peter Åkerblom ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Förverkande och beslag

I beslag tagen narkotika med emballage samt utrustning för odling och torkning av narkotika förklaras förverkad från Bert Peter Åkerblom (Polismyndigheten, Region Stockholm, Utredning 1 LPO Norrtälje, beslagsliggare; 2022-5000-BG137269 p. 1-13, 19-33). Beslaget ska bestå.

Brottsofferfond

Bert Peter Åkerblom ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Fredrik Liljeblad ska få ersättning av staten med 45 835 kr. Beloppet fördelas enligt följande:

- 31 768 kr arbete
- 4 900 kr tidsspillan

- 9 167 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

Lisa Åkerblom

Parter

Tilltalad

Lisa Åkerblom, 19970113-3929
Syrenvägen 5 B Lgh 1002, 736 34 Kungsör

Offentlig försvarare
Advokat Paula Eninge
Advokat Paula Eninge AB
Alameden 13, 371 30 Karlskrona

Åklagare

Kammaråklagare Johanna Stigson
Åklagarmyndigheten
Norrorts åklagarkammare i Stockholm
Box 950, 191 29 Sollentuna

Domslut

Brott som Lisa Åkerblom döms för

Narkotikabrott, 2022-11-02 till 2022-12-01, Norrtälje kommun, 1 § 1 st 6 p
narkotikastrafflagen (1968:64) i sin lydelse före 1 juli 2023

Påföljd

Villkorlig dom
Samhällstjänst 100 timmar
Om fängelse i stället hade valts som påföljd skulle fängelse 3 månader ha
dömts ut.

Förverkande och beslag

I beslag tagen narkotika med emballage samt utrustning för odling och
torkning av narkotika förklaras förverkad från Lisa Åkerblom
(Polismyndigheten, Region Stockholm, Utredning 1 LPO Norrtälje,
beslagsliggare; 2022-5000-BG137269 p. 1-13, 19-33). Beslaget ska bestå.

Brottsofferfond

Lisa Åkerblom ska betala en avgift till brottsofferfonden på 800 kr.

Ersättning och återbetalning

Paula Eninge ska få ersättning av staten med 31 412 kr. Beloppet fördelas
enligt följande:

- 23 730 kr arbete
- 1 400 kr tidsspillan
- 6 282 kr mervärdesskatt

Staten ska stå för kostnaderna.

YRKANDEN

Åtalspunkt 1

Åklagaren har begärt att Bert Peter Åkerblom, Rebecca Bergström och Lisa Åkerblom ska dömas för narkotikabrott (antal brott: 3) enligt 1 § 1 st 2 p, 4 p och 6 p narkotikastrafflagen (1968:64) i sin lydelse före 1 juli 2023.

Åklagaren har angett följande gärningsbeskrivning.

1.1 NARKOTIKABROTT (Rebecca Bergström, Bert Peter Åkerblom och Lisa Åkerblom) (5000-K1405979-22)

Bert Peter Åkerblom, Lisa Åkerblom och Rebecca Bergström har tillsammans och i samförstånd eller var och en för sig olovligen framställt/odlat och därefter förvarat eller i vart fall innehaft cannabis, som är narkotika, och som torkad har vägts till en sammanlagd vikt om 4 487, 53 gram. Det hände i vart fall mellan den 1 juli 2022 och den 1 december 2022 på olika platser, i flera olika rum inomhus och utomhus på Hensviksvägen 46, Herräng, Norrtälje kommun.

Bert Peter Åkerblom, Lisa Åkerblom och Rebecca Bergström begick gärningen med uppsåt.

Häktning m.m.

Åklagaren har begärt att Bert Peter Åkerblom ska vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Förverkande och beslag

Åklagaren har begärt att i beslag tagen narkotika med emballage samt utrustning för odling och torkning av narkotika förverkas från Lisa Åkerblom enligt 6 § narkotikastrafflagen (Polismyndigheten, Region Stockholm, Utredning 1 LPO Norrtälje, beslagsliggare; 2022-5000-BG137269 p. 1-13, 19-33).

Åklagaren har begärt att i beslag tagen narkotika med emballage samt utrustning för odling och torkning av narkotika förverkas från Bert Peter Åkerblom enligt 6 § narkotikastrafflagen (Polismyndigheten, Region Stockholm, Utredning 1 LPO Norrtälje, beslagsliggare; 2022-5000-BG137269 p. 1-13, 19-33).

Åklagaren har begärt att i beslag tagen narkotika med emballage samt utrustning för odling och torkning av narkotika förverkas från Rebecca Bergström enligt 6 § narkotikastrafflagen (Polismyndigheten, Region Stockholm, Utredning 1 LPO Norrtälje, beslagsliggare; 2022-5000-BG137269 p. 1-13, 19-33).

INSTÄLLNINGAR

Bert Peter Åkerblom, Lisa Åkerblom och Rebecca Bergström har samtliga förnekat brott.

Bert Peter Åkerblom har bestritt åklagarens särskilda yrkanden på den grunden att de inte avser narkotika (cannabis) med emballage eller utrustning för odling eller torkning av sådan.

Lisa Åkerblom har inte haft någon erinran mot åklagarens särskilda yrkanden och menat att det som avses med yrkandena vare sig tillhör eller har tillhört henne.

Rebecca Bergström har medgett åklagarens särskilda yrkanden.

FRIHETSBERÖVANDE

Sedan varken tingsrätten eller polisens stämningsman, trots flera försök, lyckats delge Bert Peter Åkerblom stämning och kallelse till huvudförhandling i målet häktades han i sin utevaro den 8 december 2023 på grund av att det fanns risk för att han undandrog sig lagföring eller straff. Sedan beslutet om häktning verkställts den 11 januari 2024 beslutade tingsrätten dagen efter att beslutet skulle bestå och Bert Peter Åkerblom således alltjämt vara häktad. Huvudförhandling i målet hölls den 25 januari 2024. Vid huvudförhandlingens avslutande förordnandes, sedan åklagaren begärt att Bert Peter Åkerblom skulle kvarbli i häkte på grund av flyktfara, att Bert Peter Åkerblom skulle vara fortsatt häktad i målet till dess dom meddelades eller annat beslutades.

UTREDNINGEN

Bert Peter Åkerblom, Lisa Åkerblom och Rebecca Bergström (nedan även Bert Peter, Lisa och Rebecca) har hörts över åtalet. Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat anmälan, beslagsprotokoll, planskiss, analysresultat från Nationellt forensiskt centrum (NFC) samt analysresultat och informationsblad

från Rättsmedicinalverket (RMV). På åklagarens begäran har därutöver hållits syn av färgkopierade fotografier utvisande bl.a. den aktuella fastigheten, i målet aktuell narkotika och odlingsutrustning samt var narkotikan och odlingsutrustningen anträffats.

Rebecca Bergström har som skriftlig bevisning åberopat uppgifter från ett PM upprättat av Polismyndigheten av vilket framgått att det inte anträffats uppgifter om narkotika i hennes mobiltelefon. På hennes begäran har också hållits syn av ett färgkopierat fotografi utvisande boken ”Hampa – det vita guld”.

Genom utredningen har inledningsvis följande framkommit.

Under den i målet aktuella tidsperioden ägde och innehade Bert Peter Åkerblom en bostadsfastighet inom Norrtälje kommun med adressen Hensviksvägen 46 i Herräng. På fastigheten inrymdes en tvåplans tegelvilla med källare och en större tomt. I boningshuset på fastigheten bodde förutom Bert Peter Åkerblom själv hans dotter Lisa Åkerblom, hennes vän Rebecca Bergström samt Lisa Åkerbloms då ettårige son.

I anslutning till att en värderingsman från Kronofogdemyndigheten besökte fastigheten den 23 november 2022, med biträde av polis, uppkom misstanke om att det framställdes cannabis på fastigheten. Polisen gjorde husrannsakan på fastigheten den 1 december 2022. Vid husrannsakan påträffades ovan nämnda personer varvid Bert Peter Åkerblom, Lisa Åkerblom och Rebecca Bergström medtogs av polis för förhör och vidare åtgärder.

Vid husrannsakan i boningshuset anträffades, i flera olika utrymmen, bl.a. krukor med planterade växande cannabisliknande växter liksom, delvis hängande i tak/upsatt på väggar, torkade cannabisliknande växter/växtknippen, däribland i det som initialt antogs och senare visade sig vara Bert Peter Åkerbloms, Lisa Åkerbloms och Rebecca Bergströms

respektive sovrum, där även olika personliga ägodelar anträffades. Vidare anträffades sådant som tydde på förekomst av missbruk av cannabis på fastigheten, såsom uppräktade jointar och visst finfördelat/krossat växtmaterial. I Lisa Åkerbloms sovrum anträffades också en bok med titeln ”Hampa – det vita guldet”. Vidare anträffades i källaren ett med fläktar och lampor försett odlingstält, ca 4,5 x 2,5 x 2 meter stort, och på tältets golv anträffades torkade växtdelar.

Ute på tomten anträffades ett annat, större, odlingstält (ca 20 kvm) med 34 planterade växande cannabisliknande växter.

Det som misstänktes utgöra cannabis i olika former och utrustning för framställning av sådan togs i beslag varvid det som misstänktes vara växande cannabis skördades och torkades varefter samtligt det i beslag tagna torra växtmaterialet skickades till NFC för analys.

Lisa Åkerblom uppvisade tecken på att vara påverkad av narkotiskt preparat varför hon samma dag som husrannsakan genomfördes fick lämna urinprov, som skickades till RMV för analys.

Enligt analysresultatet från NFC utgjordes det i beslag tagna växtmaterialet (blomställningar, blad, stjälkar och krossat växtmaterial) av cannabis till en sammanlagd torrsvikt av 4 487,53 gram. Anträffad cannabis härrörde från beslag inom fastigheten enligt följande.

- Vardagsrummet tillika Bert Peter Åkerbloms sovrum (nedervåningen): 422,63 gram.
- Rebecca Bergströms sovrum (nedervåningen): 52,2 gram.
- Lisa Åkerbloms sovrum (överbåningen): 269 gram.
- Lekrummet (överbåningen): 265,1 gram.
- Hall (överbåningen): 93,6 gram.
- Kattvinden (överbåningen): 638 gram.

- Odlingstältet utomhus: 2 747 gram.

Enligt analysresultatet från RMV hade Lisa Åkerblom 0,38 mikrogram tetrahydrocannabinolsyra (THC) per milliliter urin.

Åklagaren har vidare upplyst att de fotografier utvisande cannabis m.m. som förebringats vid huvudförhandlingen togs av polis i anslutning till husrannsakan och att det datum som angetts på fotografierna utvisande när dessa skulle ha tagits, den 23 november 2022, avser dagen för den i polisens register registrerade brottsmisstankens uppkomst och således inte dagen då fotografierna togs.

Sedermera kom fastigheten att försälgas exekutivt.

De personer som hörts vid huvudförhandlingen har berättat i huvudsak följande.

Bert Peter Åkerblom

Han har planterat, odlat och torkat de i målet aktuella växterna och växtdelarna från hampafrön. Alla växter och växtdelar tillhörde honom; Lisa och Rebecca har inte haft någonting med odlingen att göra. Samtligt växtmaterial härrör från den hampaodling som han bedrev på fastigheten.

Han köpte fröer och redskap så som lampor, fläktar och tält från ett företag i Holland. Han planterade växterna på olika ställen i fastigheten; i ett tält i trädgården, i ett tält i källaren och inomhus för att se och utröna var växterna växte bäst. Han testade också med olika ljus och fläktar; allt för att lyckas odla den bästa hampan. Syftet med hans odling, som han påbörjade våren 2021, var dels att göra mäska till fiske, dels att bli den främsta hampa-distributören i Norden. Han köpte fastigheten 2020 och har planerat hampaprojektet sedan dess. Hans plan var att hampa skulle försälgas, framför allt från och med 2024.

Han skulle även sälja hampa-konceptet till Tyskland; klimatförhållandena här liknar klimatförhållandena i norra Tyskland.

Hans hampaprojekt ingick i ett större projekt han hade och som skulle inbringa stora intäkter. Han hade även tillsammans med andra ett projekt kring en motor på kvantmekanisk basis som också skulle inbringa intäkter.

Han är en van sportfiskare och har vunnit ett flertal priser inom sportfiske. Han är känd i Sverige för att ha hampa i sin mäsik; om man använder hampa vid mete ger det ofta fina fångster och därmed goda resultat på tävlingar. Det är torkad hampa han använder för att framställa sin mäsik och han använde sig av hela växten.

Det hände att han bad Lisa och Rebecca att vattna växterna, precis som han ibland vattnade deras grönsaksodling. De diskuterade hans plantor och han fick uppfattningen om att Lisa och Rebecca ville använda en del av hans plantor för att bl.a. utvinna textilier.

Det är egentligen inte någon skillnad mellan hampa och cannabis; cannabis är en produkt av hampafrön. Han vet att man kan få en lugnande effekt om man brukar hampa, men de jointar som återfanns i huset tillhör inte honom.

Företaget i Holland som han köpte fröerna av utlovade att han fick odla dessa i Sverige så länge plantorna inte lämnade hans fastighet. Han fick ett certifikat som utvisade detta. Han behövde inte något tillstånd för att odla hampan eftersom han redan visste, genom det certifikat han erhöLL, att han gjorde det lagligt, vilket även överensstämde med EU-lagstiftningen.

Han är kritisk till svensk narkotikalagstiftning men han hade kännedom om att han befann sig i en gråzon när det kom till den odling han företog i Sverige. Doften av hampa spred sig i orten där han odlade; "Det var hampadoft över hela Herräng i två år".

I Tyskland är det vanligt med odling av hampa och regelverket är anpassat till detta. I den tyska riksdagen, Bundestag, har man sedan en tid tillbaka beslutat att det ska vara helt lagligt att odla hampa, ”80 miljoner tyskar kan inte ha fel”. Hampa används inom fordonsindustrin, exempelvis som drivmedel. Bilföretaget BMW använder mycket hampa i sina bilar.

Lisa Åkerblom

Hon flyttade till sin pappas hus i början av sommaren 2022 tillsammans med sin son och Rebecca. Hon flyttade dit dels för att hon ville leva närmre naturen och hade tankar på att leva ett mer självförsörjande liv, dels för hon inte behövde betala hyra hos sin pappa vilket underlättade eftersom hon hade så låg föräldrapenning.

Under den tid hon bodde på fastigheten spenderade hon framför allt tid med att ta hand om sin son; hon var mest i sitt sovrum och i köket men kunde disponera hela huset. Hon kan inte minnas att det fanns plantor i huset eller i tältet på tomten när hon flyttade in.

Alla plantor tillhörde hennes pappa. Hon gjorde ingenting för att försäkra sig om att det rörde sig om hampa eller att hennes pappa hade tillstånd att odla hampan; hon litade på sin pappa och hade inte någon anledning att ifrågasätta honom. Han odlade hampa i syfte att göra mask, hon har dock aldrig sett honom göra mask och hon vet inte hur man gör det. Hon har sett de torkade plantorna på kattvinden och hon antar att det var hennes pappa som hängde plantorna där.

Hon uppskattar att det var några veckor innan Kronofogden kom till fastigheten som hon, på uppmaning av sin pappa, tog upp några plantor till sitt sovrum. Innan dess hade hon inte haft någonting med hampaplantorna att göra, förutom att hon ibland vattnade dem precis som hon vattnade andra växter. Hon hade ingenting emot att hjälpa till genom att ha några plantor i

sovrummet; hon började i samma veva att intressera sig för hampa och insåg, efter att ha läst på en del om det, att det fanns en hel kultur kring hampa.

Hon började använda sig av den hampa som fanns i hennes sovrum till att bl.a tvätta håret med för att stimulera hårväxten, använda det som deodorant och använda det i krämer för att lindra värk. Hon drack även hampa-te och fick en lätnadseffekt efter att ha druckit det. Hon hade även idéer kring att producera textilier och mensskydd av hampa för att på så sätt skaffa sig en inkomst, tanken var dock inte att hon skulle använda sin pappas plantor till det. Hon hade inte läst på om hampan skulle vara färsk eller torkad om den kunde användas till textilier.

Orsaken till att hon hade THC i urinen kan ha varit för att hon använt sig av en CBD-olja eller för att hon druckit hampa-te, men hon är tveksam kring om hennes konsumtion av hampa-te hade utvisat ett positivt resultat. Efter det positiva resultatet har hon gjort ett flertal drogtestar och samtliga har varit negativa.

Socialtjänsten omhändertog hennes son den 21 december 2022 för att miljön han bodde i inte ansågs vara bra för honom och sedan dess har hon inte heller bott på fastigheten. Hon bor nu återigen tillsammans med sin son.

I anslutning till att åklagaren ställt Lisa Åkerblom inför uppgiften hon lämnat i det nedtecknade polisförhören om att det var ”våra hampa växter” har hon uppgett att det var felaktigt uttryckt av henne eftersom det var hennes pappas växter men att hon i samtal med polis ville försvara honom.

Rebecca Bergström

Hon flyttade till Bert Peters hus våren 2022 tillsammans med Lisa för att leva närmre naturen och för att försöka leva självförsörjande. Hon har ett stort odlingsintresse och hade stora planer på att odla och äta säsongsbaserat. Hon

fick ett jobb på en marina i Herräng och spenderade mycket tid där. Hon sov i ett av rummen på entréplanet men kunde disponera huset fritt.

Bert Peter berättade att han var svensk mästare i mete, att han hade ett mäskprojekt på gång och att han hade kontakter utomlands om projektet. Han hade bilder och priser uppe på väggarna som visade att han var intresserad av fiske och hon hade inte någon anledning att ifrågasätta hans uppgifter eller misstänka att det rörde sig om cannabis eftersom han var pappa till hennes bästa kompis som hon känt i över tio år, dvs. Lisa. Hon gjorde inte några efterforskningar om vad det var för plantor eller om det krävdes tillstånd. Hon minns inte om det fanns plantor i huset när hon flyttade in, i vart fall kan de inte ha varit så stora för det hade hon kommit ihåg. Hon minns dock att det pågick förberedelser för mäskprojektet, bl.a. fanns tältet i källaren. Tältet i trädgården placerades där efter att hon flyttade dit. Hon kan inte uttala sig om odlingen eller mäskprojektet eftersom det var Bert Peter som skötte det, men hon kan ha hjälpt honom att vattna plantorna vid något tillfälle.

De plantor och torkade växtdelar som fanns i det rum hon sov i hade Bert Peter placerat där under sensommaren eftersom de blev möjliga av att vara i växthuset. I huset var det torrare luft men begränsat med yta i fönsterbräden med hänsyn till antalet plantor vilket var anledningen till att de fanns i hennes rum också. Det var Bert Peter som bestämde var plantorna skulle stå men hon kan ha hjälpt honom att bära in växterna. Hon har även hjälpt Bert Peter vattna plantorna i växthuset någon gång när hon varit där och hanterat sin grönsaksodling. Hon vet inte hur man gör mäsk eller om det ska vara torkad eller färsk hampa som ska användas.

Hon lånade boken ”Hampa – det vita guldet” på Herrängs bibliotek för att lära sig om hampa och efter en tid som boende i huset fick hon och Lisa tankar kring att använda stjälkarna av hampa för att utvinna textilier. Hon hade tagit reda på att det fanns en vävstuga i Hallstavik som kunde vara lämplig för det

ändamålet. Hon tror att Bert Peter tyckte det var en bra idé eftersom han också var intresserad av självförsörjning. De hann dock aldrig komma längre än till idéstadiet. Hon flyttade ut från huset i februari 2023.

I anslutning till att åklagaren ställt Rebecca Bergström inför de uppgifter hon lämnat i det nedtecknade polisförhöret, som är uppläst utan invändningar, har hon förklarat att hon inte minns att hon berättat ”Det har vi väl alla gjort, hjälps åt med det.” som svar på frågan om vem som odlat hampan, men att det hon åsyftat var att Bert Peter kan ha planterat hampa i någon kruka med jord i som hon förberett för sin grönsaksodling.

DOMSKÄL

Rättsliga utgångspunkter

Av 1 § första stycket narkotikastrafflagen (1968:64) i dess lydelse före den 1 juli 2023, som är tillämplig i målet, framgår bl.a. att den som olovligen framställer narkotika som är avsedd för missbruk (punkt 2), anskaffar, bearbetar, förpackar, transporterar, förvarar eller tar annan befattning med narkotika som inte är avsedd för eget bruk (punkt 4) samt innehar, brukar eller tar annan befattning med narkotika (punkt 6) döms, om gärningen sker uppsåtligt, för narkotikabrott (till fängelse i högst tre år).

I 8 § narkotikastrafflagen anges vad som ska förstås med narkotika i den lagens mening. Regeringens förteckning över substanser som anses utgöra narkotika enligt narkotikastrafflagen finns i bilaga 1 till förordningen (1992:1554) om kontroll av narkotika (se 2 §). Av bilagan framgår att det med cannabis ska förstås de ovanjordiska delarna av varje växt av släktet Cannabis (med undantag av frön), från vilka hartset inte blivit extraherat och oavsett under vilka benämningar de förekommer. Med cannabis ska dock inte förstås hampa som framställts i enlighet med vissa närmare angivna EU-förordningar. Den typ av hampa som kan odlas på laglig väg brukar kallas för industrihampa.

För att industrihampa ska vara laglig att framställa och inneha krävs att den är av viss sort som kan berättiga till stöd enligt vissa EU-förordningar och att den odlas efter att en ansökan om direktstöd för odlingen getts in till en behörig myndighet. Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2007 s. 219 klarlagt att innehav av industrihampa som odlats på laglig väg inte utgör narkotikabrott, även om hampan innehåller av någon annan än den som lagligen odlat den, eftersom hampan objektivt sett inte utgör narkotika.

Hantering av narkotika kan också vara tillåten i enlighet med lagen (1992:860) om kontroll av narkotika om förutsättningarna enligt den lagen är uppfyllda, dvs. att det i förekommande fall finns ett tillstånd eller undantag från sådant.

Skuld

Inledningsvis är det genom analysresultatet från NFC, som det saknas anledning att ifrågasätta, styrkt att det växtmaterial som togs i beslag vid husrannsakan på fastigheten den 1 december 2022 objektivt sett och i sin helhet utgjorde cannabis, dvs. narkotika i den mening som avses i 1 § narkotikastrafflagen.

Vid husrannsakan anträffades såväl växande cannabis som cannabis i torkad form. Det har inte påståtts av någon av de tilltalade och det saknas även i övrigt stöd i utredningen för att det torkade cannabismaterialet inte härrört från en odling från fastigheten eller att materialet skulle ha skördats i förtid. Det finns vidare ingenting i utredningen som ens indikerar att kvalitén på cannabismaterialet varit bristfällig.

Den vid husrannsakan pågående odlingen måste alltså rimligtvis ha föregåtts av en eller flera avslutade odlingsomgångar. För den slutsatsen talar inte minst den omständigheten att det på golvet i odlingsstället i källaren anträffades torra växtdelar men ingen växande cannabis.

Den narkotika som omfattas av åtalet har alltså utgjorts av både växande och torkad cannabis härrörande från odling på fastigheten. Det går inte att dra någon säker slutsats i frågan om när det torkade cannabismateriallet framställdes. Under alla förhållanden utvisar utredningen, däribland Bert Peter Åkerbloms egna uppgifter, att det på fastigheten har framställts växter utgörandes av cannabis under en längre tid. Bert Peter Åkerblom har själv menat att odlingen påbörjades våren 2021. Med beaktande härav samt förekomsten av torkad cannabis och odlingsutrustning anser tingsrätten att det är visat att det förelåg framställning av cannabis under den tid som åtalet omfattar. Någon säker slutsats i frågan om samtlig cannabis härrört från framställning under denna tid kan inte dras. Det är dock i vart fall visat att den cannabis som fortfarande växte, dvs. merparten av den totala mängd cannabis som anträffades, framställdes under den tid som åtalet omfattar.

Bert Peter Åkerblom har vidgått att han odlat och innehaft de i målet aktuella växterna samt att han saknade tillstånd för odlingen från svenska myndigheter men invänt och utförligt argumenterat för att växterna utgjort hampa och inte cannabis samt att hans uppfattning har varit och alltjämt är att det han gjort både varit och är lagligt. Utredningen utvisar inte att Bert Peter Åkerblom bedrivit jordbruk eller att övriga förutsättningar för undantag förelegat om det han odlat utgjort hampa. Det sagda innebär att det särskilda undantaget avseende industrihampa inte är tillämpligt. Inte heller har något tillstånd eller undantag enligt lagen om kontroll av narkotika förelegat. Det saknas alltså utrymme att objektivt sett bedöma odlingen och innehavet som något annat än olovlig framställning och innehav av cannabis, som alltså är narkotika. Att det inte utförts någon bestämning av THC-halten i cannabismateriallet förändrar inte den bedömningen.

Vidare finns det utöver Bert Peter Åkerbloms uppgifter inget konkret stöd i utredningen som visar eller ens indikerar att det var mäsik för fisk som växterna skulle användas till. Lisa Åkerblom har också menat att hon aldrig sett sin

pappa göra mäsk. Därtill kommer att Bert Peter Åkerbloms uppgifter om detta har varit vaga och inte kunnat kontrolleras. Uppgifterna bedöms därför utgöra en efterhandskonstruktion.

Tingsrätten konstaterar att det därmed är utrett att Bert Peter Åkerblom i objektiv mening har gjort sig skyldig till olovlig framställning och innehav av narkotika av kategorin cannabis.

Frågan är då om Bert Peter Åkerblom har haft uppsåt i förhållande till att växterna utgjorde cannabis och inte ”hampa” samt att hans hantering av växtmaterialet varit olovlig. Tingsrätten finner det mycket osannolikt att Bert Peter Åkerblom inte var medveten om att växterna utgjorde cannabis och att särskilda villkor skulle vara uppfyllda för att lagligen kunna odla industrihampa, inte minst med hänsyn till hans uppgifter om att och hur han kontrollerat att det var lagligt och att han inte behövde något tillstånd. Vidare framgår av Bert Peter Åkerbloms egna uppgifter att han visste att hans hantering av växterna befann sig i en gråzon rent rättsligt. Bert Peter Åkerblom måste ha insett eller i vart fall varit helt likgiltig inför att de växter han framställde och innehade utgjorde narkotika. Om Bert Peter Åkerblom misstagit sig om att de växter som han odlade och innehade inte var tillåten är det enligt tingsrättens mening inte fråga om en uppenbart ursäktlig straffrättsvillfarelse enligt 24 kap. 9 § brottsbalken som kan frita honom från ansvar.

Utifrån det ovan anförda samt mängden cannabis och mot bakgrund av de fynd som gjordes på fastigheten avseende bl.a. rökta jointar, en metallåda/-väska i Bert Peter Åkerbloms sovrum med små burkar av allt att döma innehållandes tobak och finfördelat växtmaterial (21,6 gram cannabis) i förening med den omständigheten att Lisa Åkerblom hade THC i sin kropp vid tiden för husrannsakan kan ingen annan rimlig slutsats dras än att narkotikan åtminstone i all huvudsak varit avsedd för missbruk. Av betydelse är också att Lisa Åkerblom är lagförd för ringa narkotikabrott under 2020 och att Rebecca

Bergström vidgått att hon tidigare brukat marijuana. Mot bakgrund av den uppmätta THC-halten i Lisa Åkerbloms urin talar för övrigt mycket för att den härrört från intag i närtid och inte rimligen enbart från intag av CBD-olja (jfr NJA 2019 s. 531). Utifrån det sagda anser tingsrätten alltså att ingen annan rimlig slutsats kan dras än att den narkotika som Bert Peter Åkerblom framställde och innehade åtminstone i all huvudsak varit avsedd för missbruk.

I 1 § narkotikastrafflagen anges en rad olika gärningsformer som var för sig kan medföra ansvar för narkotikabrott. I viss utsträckning överlappar gärningsformerna varandra på det sättet att en viss befattning kan falla in under mer än en gärningsform. Förvaring av narkotika utgör i princip en kvalificerad form av innehav av narkotika. Ansvar för förvaring av narkotika förutsätter speciella och någorlunda ingripande åtgärder som i vart fall haft befattning med narkotika som ett väsentligt ändamål. Att förvaring av narkotika ändå finns med som en särskild gärningsform sammanhänger bl.a. med att medverkan till sådan befattning som endast utgör innehav inte är straffbelagd. Bestämmelsen är avsedd att tillämpas restriktivt (jfr NJA 2003 s. 473 och Andersson m.fl., Narkotikabrotten, JUNO, Version 1, s. 37 f.).

Bert Peter Åkerbloms befattning med narkotikan har inte påståtts vara kvalificerad på ett sådant sätt att det skulle kunna vara fråga om förvaring i den mening som avses i 1 § första stycket 4 narkotikastrafflagen.

Det är dock styrkt att Bert Peter Åkerblom olovligen och uppsåtligt framställt (odlat) och därefter innehaft den i målet aktuella narkotikan, allt i enlighet med vad åklagaren angett. Den som både framställt och därefter innehaft viss narkotika ska dock i princip dömas för endast framställningen (se NJA 2017 s. 415 och 2017 s. 872). Utredningen utesluter emellertid inte att det torkade växtmaterialet härrört från en eller flera odlingsomgångar i tiden före den tidsperiod som åtalet omfattar. Han ska därför inte dömas för framställning av denna narkotika. Bert Peter Åkerblom har dock innehaft även denna narkotika.

Han ska därför dömas för framställning av den växande narkotikan och för innehav av återstående narkotika i enlighet med åtalet, totalt 4 487,53 gram cannabis.

Tingsrätten övergår därefter till att pröva åtalet i de delar som det rör Lisa Åkerblom. Åklagaren har påstått att Lisa Åkerblom tillsammans och i samförstånd med Bert Peter Åkerblom och Rebecca Bergström eller var och en för sig framställt, förvarat och innehaft den aktuella narkotikan. Bert Peter Åkerblom har varit tydlig med att odlingen var hans; det var han som skötte om den och hade köpt fröer och tillhörande utrustning samt att det var han som skulle använda sig av den och sälja den vidare. Varken Lisa Åkerblom eller Rebecca Bergström har redovisat någon annan uppfattning om detta.

Bedömningen av om en gärning har utförts tillsammans och i samförstånd med andra ska göras med hänsyn till samtliga omständigheter i det enskilda fallet. För att en person ska dömas till ansvar som medgärningsman förutsätter det att de inblandade har någon form av ömsesidig medvetenhet om den brottsliga gärningen som de utför gemensamt och att de anpassar sitt individuella agerande utifrån denna medvetenhet (se NJA 2023 s. 540). Åklagarens gärningsbeskrivning kan inte anses innefatta ett påstående om att de tilltalade främjat varandras gärningar (jfr NJA 2023 s. 460).

När det gäller Lisa Åkerbloms delaktighet i odlingen konstaterar tingsrätten att utredningen avseende framställan av narkotika inte ger stöd för annat än att hennes delaktighet bestått i att hon, av allt att döma på Bert Peter Åkerbloms initiativ, vattnat och skött om växterna i det rum som hon sovit i och vid enstaka tillfällen vattnat odlingen i växthuset. Någon konkret uppgift eller bevis på att hon på annat sätt aktivt deltagit eller främjat framställningen genom råd eller dåd har inte framkommit. Inte heller har det framkommit att det förelegat någon ömsesidig medvetenhet om framställningen av cannabis eller att Lisa Åkerblom anpassat sitt agerande utifrån det. Samtliga tre

tilltalades uppgifter om att det var Bert Peter Åkerblom ensam som självständigt odlat växterna är således inte motbevisad. På samma sätt som angetts ovan har Lisa Åkerbloms befattning med narkotikan inte påståtts vara kvalificerad på ett sådant sätt att det skulle kunna vara fråga om förvaring av narkotika.

Utifrån det sagda har Lisa Åkerbloms delaktighet inte varit sådan att hon kan anses som gärningsman i den del av åtalet som rör framställning och förvaring av narkotika.

När det sedan kommer till frågan om Lisa Åkerblom innehaft narkotikan kan konstateras att för att dömas för innehav krävs i princip att någon har narkotika i sin besittning på så sätt att han eller hon har möjlighet att utöva faktisk rådighet över den (se NJA 2003 s. 473). Besittning till en sak föreligger i första hand när saken befinner sig under någons omedelbara kontroll. I annat sammanhang har Högsta domstolen uttalat att det som är utmärkande för besittning av en sak är att en person faktiskt innehar saken och detta gäller oavsett om han eller hon har rätt att göra det (se NJA 2023 s. 570).

Utredningen ger stöd för att Lisa Åkerblom har bott i ett av rummen i boningshuset men att hon fått disponera huset i övrigt fritt; hon har därmed närmast varit inneboende hos Bert Peter Åkerblom. Den aktuella odlingen har funnits i stora delar av boningshuset och, utifrån den i målet förebringade utredningen, till stor del vuxit efter att hon flyttade in, inklusive det rum hon sov i, och det står klart att hon således måste ha haft insikt i odlingens omfattning. Hon har vidare uppgivit att hon brukat av växterna som funnits i det sovrum hon disponerade genom att bl.a. druckit, så som hon själv benämnt det, hampa-te och använt det för att tvätta håret med. Av Lisa Åkerbloms egna uppgifter är det således i objektiv mening visat att hon har utövat faktisk rådighet över den narkotika som funnit i hennes sovrum. Mot bakgrund av att hon själv uppgett att brukandet av hampa-teet gett henne ett lugn måste hon ha

insett eller i vart fall varit helt likgiltig inför risken att det var fråga om narkotika. Av analysresultatet och beslagsprotokollet framgår att narkotikan i Lisa Åkerbloms sovrum uppgick till 269 gram. Lisa Åkerblom har såvitt utredningen visat inte haft möjlighet att utöva faktisk rådighet över resterande narkotika som funnits på fastigheten. Hon ska således inte dömas för annat än innehav av den cannabis hon haft rådighet över.

När det därefter gäller Rebecca Bergströms delaktighet i odlingen konstaterar tingsrätten på samma grunder som för Lisa Åkerbloms del att hon inte är att anse som gärningsman till framställan eller förvaring av narkotikan.

När det kommer till frågan om Rebecca Bergström innehaft narkotikan visar utredningen att hon, precis som Lisa Åkerblom, varit inneboende hos Bert Peter Åkerblom. Hon fick, i likhet med Lisa Åkerblom, disponera huset fritt och i det rum hon sov i återfanns 52,2 gram cannabis, vilket innebär att även hon måste haft insikt i odlingens omfattning. Den cannabis som funnits i Rebecca Bergströms sovrum har hon haft i sin omedelbara kontroll över och den har varit placerad synligt i rummet. Vidare har hon lånat en bok på biblioteket för att lära sig om hampa och hon har uppgivit angående sina personliga förhållanden att hon drack hampa-te när hon bodde på fastigheten samt att hon tidigare hade brukat marijuana nästintill dagligen, vilket indikerar att hon vid tidpunkten inte var obekant med cannabis eller skillnaden mellan cannabis och lagligt framställd industrihampa. Sammantaget måste hon ha insett, eller i vart fall varit helt likgiltig inför risken, att det var fråga om narkotika som fanns i hennes sovrum.

På samma grunder som anförts avseende Lisa Åkerblom anser tingsrätten inte visat att Rebecca Bergström haft möjlighet att hantera eller fritt förfoga över resterande växter på fastigheten. Hon ska således inte dömas för annat än innehav av den cannabis hon haft rådighet över.

Det Lisa Åkerblom och Rebecca Bergström anför om att då de inte tog bort växterna och växtdelarna efter att Kronofogdemyndigheten besökt fastigheten visar på att de utgått från att dessa var lagliga, förändrar inte bedömningen eftersom ingen av dem hade kännedom om att polisen skulle genomföra en husrannsakan på fastigheten en vecka senare.

Det har inte heller i fråga om Lisa Åkerblom eller Rebecca Bergström varit fråga om någon ansvarsbefriande rättsvillfarelse.

Det finns ingenting i utredningen som talar för att Lisa Åkerbloms respektive Rebecca Bergströms innehav av cannabis inleddes i tiden före den som åtalet omfattar. Lisa Åkerblom har uppgivit att plantorna i hennes rum bars in några veckor innan Kronofogdemyndigheten besökte fastigheten och Rebecca Bergström har uppgivit att plantorna i hennes rum bars in under sensommaren 2022. Det finns dock ingen utredning som visar när de kom att inneha det torkade cannabismaterial i respektive rum. Av utredningen kan därför inte annan slutsats dras än att Lisa Åkerblom i vart fall innehaft cannabis under annat än – försiktigt uppskattat – perioden den 2 november 2022 – den 1 december 2022 och att Rebecca Bergström i vart fall innehaft cannabis under annat än – försiktigt uppskattat – perioden den 1 september 2022 – 1 december 2022.

Lisa Åkerblom eller Rebecca Bergström ska inte ansvara för att ha underlåtit att ingripa mot Bert Peter Åkerbloms brott. Det finns inte någon allmän skyldighet att ingripa mot annans brottslighet och de har, så som inneboende, inte haft sådan garantställning som medfört att de varit skyldiga att avvärja eller avbryta Bert Peter Åkerbloms brott (se NJA 2003 s. 473).

Sammantaget anser tingsrätten att det är styrkt att Lisa Åkerblom och Rebecca Bergström olovligen och uppsåtligen innehaft 269 gram respektive 52,2 gram narkotika, dvs. den narkotika som anträffades i deras respektive sovrum. Vad beträffar resterande narkotika är det inte styrkt att någon av dem innehaft denna

i den mening som avses i narkotikastrafflagen, varken tillsammans och i samförstånd eller var för sig. Vidare anser tingsrätten inte att det är styrkt att varken Lisa Åkerblom eller Rebecca Bergström haft ett sådant aktivt deltagande i odlingen som krävs för att de tillsammans och i samförstånd med Bert Peter Åkerblom eller var för sig ska anses ha framställt den aktuella narkotikan. Åtalet mot Lisa Åkerblom och Rebecca Bergström kan därför inte vinna bifall i större utsträckning än vad som följer av det sagda.

Rubricering

Bert Peter Åkerblom och Lisa Åkerblom ska av skäl som tingsrätten redogjort för ovan dömas för narkotikabrott. Dessa gärningar ska bedömas som narkotikabrott av normalgraden.

Vad gäller rubriceringen av det narkotikainnehav som Rebecca Bergström ska dömas för gör tingsrätten följande överväganden. Vid bedömningen av om ett narkotikabrott ska anses som ringa har narkotikans mängd och art liksom övriga omständigheter vid brottet betydelse (jfr Andersson m.fl., a.a., s. 47 ff.). Enbart sett till art och mängd cannabis uppgår hennes innehav enligt praxis till en sådan mängd att gärningen ska bedömas som brott av normalgraden och inte som ringa narkotikabrott. Rebecca Bergströms innehav har därtill avsett en begränsad mängd cannabis i anslutning till en större pågående odling och innehav av annan cannabis. Utifrån detta anser tingsrätten att brottet inte kan bedömas som ringa. Således ska även Rebecca Bergström dömas för narkotikabrott av normalgraden.

Påföljd

Bert Peter Åkerblom

Bert Peter Åkerblom är 58 år gammal och förekommer sedan 2019 under ett avsnitt i belastningsregistret avseende en trafikförseelse varvid påföljden

bestämdes till penningböter. Hans tidigare brottslighet saknar betydelse för påföljdsvalet.

Kriminalvården (frivården) har i yttrande daterat den 22 september 2023 angett att frivården försökt komma i kontakt med Bert Peter Åkerblom via post och telefon samt eftersökt andra kontaktuppgifter till honom men att han inte gått att nå. Efter att Bert Peter Åkerblom blev häktad har frivården haft ett kortare samtal med honom som slutade med att han avbröt sin medverkan, vilket framgår av ett yttrande daterat den 23 januari 2024. Med anledning av detta har frivården inte ansett sig kunna yttra sig i påföljdsfrågan.

När det kommer till bedömningen av brottslighetens straffvärde gör tingsrätten följande överväganden. Bert Peter Åkerblom ska dömas för att ha framställt och innehaft totalt cirka fyra och ett halvt kilo cannabis, vilket är en förhållandevis stor mängd narkotika. Hela materialet utgör per definition narkotika av kategorin cannabis. Utgångspunkten är också att allt skördat växtmaterial ska ligga till grund för bedömningen av straffvärdet. Sett enbart till art och mängd narkotika uppgår straffvärdet i Bert Peter Åkerbloms fall till upp emot två års fängelse. I mildrande riktning ska beaktas att alla delar av cannabisplantan i slutändan normalt sett inte används vid missbruk (se NJA 1998 s. 512) och att det inte utretts vad THC-halten av partiet uppgått till. I samma riktning ska även beaktas att växtmaterialet i detta fall inte bara har bestått av blomställningar, utan även av blad och stjälkar, varför THC-halten i de olika delarna får antas ha varit olika hög.

I försvårande riktning ska dock beaktas att den utrustning som använts har varit förhållandevis professionell och att odlingen hade pågått under förhållandevis lång tid samt att det finns tydliga indikationer i utredningen på att Bert Peter Åkerblom framställt mer cannabis på fastigheten än den som tagits i beslag och som omfattas av åtalet. Det finns heller inte någonting i utredningen som tyder på att han skulle ha upphört med odlingen om inte polisen upptäckt den. Vidare

har Bert Peter Åkerblom berättat om att odlingen, i vart fall i viss utsträckning, har syftat till att generera en inkomst för honom, vilket också bör beaktas i försvårande riktning.

Efter en sammanvägning av de försvårande och förmildrande omständigheterna är tingsrättens samlade bedömning att straffmättningsvärdet för Bert Peter Åkerbloms brottslighet uppgår till fängelse i ett år och åtta månader.

Bert Peter Åkerblom har under huvudförhandlingen inte gett sitt samtycke till att utföra samhällstjänst. Det saknar dock betydelse med hänsyn till att redan brottets höga straffvärde medför att påföljden ska bestämmas till fängelse.

I enlighet med det ovan sagda ska påföljden för Bert Peter Åkerblom alltså bestämmas till fängelse i ett år och åtta månader.

Lisa Åkerblom

Lisa Åkerblom är 27 år gammal och förekommer sedan 2020 under ett avsnitt i belastningsregistret avseende ett godkänt strafföreläggande för ringa narkotikabrott varvid påföljden bestämdes till dagsböter.

I ett inhämtat yttrande från frivården har redovisats bl.a. följande. Frivården har gjort bedömningen att Lisa Åkerblom inte har ett tydligt övervakningsbehov och att hon inte har en förhöjd risk för återfall i brott, men att hon har ett visst gränsöverskridande beteende utifrån den livsåskådning som hon själv uppgett sig ha haft tidigare. Hon ska enligt egen uppgift tidigare haft en mer alternativ livsåskådning i samband med att hon flyttade till sin pappa, men att hon inte längre har den åskådningen utan tvärtom tagit aktivt avstånd från den.

Frivården har bedömt att Lisa Åkerblom är lämplig för samhällstjänst.

Lisa Åkerblom har vid huvudförhandlingen samtyckt till samhällstjänst vid en fällande dom.

När det kommer till bedömningen av gärningens straffvärde gör tingsrätten följande överväganden. Lisa Åkerblom ska dömas för att ha innehaft 269 gram cannabis. I enlighet med vad som framförts ovan gällande Bert Peter Åkerblom är utgångspunkten att allt skördat växtmaterial ska ligga till grund för bedömningen av straffvärdet. I Lisa Åkerbloms rum utgjordes växtmaterialet av olika delar av cannabisplantor vilket ska beaktas i mildrande riktning med hänsyn till att THC-halten inte utretts och att de olika delarna får antas ha haft olika hög THC-halt. I samma riktning ska även beaktas att alla delar av cannabisplantan i slutändan normalt sett inte används vid missbruk. I försvårande riktning ska dock beaktas att innehavet fanns i anslutning till en pågående större odling och annan cannabis samt att omfattningen av detta varit tydlig för Lisa Åkerblom.

Lisa Åkerblom har framfört att det föreligger risk för att hon, om hon döms, kommer förlora sitt extraarbete på en daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Något underlag om detta har inte förebringats. Det kan konstateras att hon erhållit arbetet trots att hon tidigare lagförts för ringa narkotikabrott.

Efter en sammanvägning av de försvårande och förmildrande omständigheterna är tingsrättens samlade bedömning att straffmättningsvärdet för Lisa Åkerbloms brottslighet uppgår till fängelse i tre månader.

Narkotikabrott är ett brott av sådan art att det många gånger finns en presumtion för att bestämma påföljden till fängelse. I Lisa Åkerbloms fall kan dock påföljden stanna vid villkorlig dom. För att den villkorliga domen ska ges erforderlig skärpa ska den förenas med en föreskrift om samhällstjänst i 100 timmar. Om påföljden i stället hade bestämts till fängelse skulle fängelse i tre månader ha dömts ut.

Rebecca Bergström

Rebecca Bergström är 28 år gammal och förekommer inte sedan tidigare i belastningsregistret.

I ett inhämtat yttrande från frivården har redovisats bl.a. följande. Frivården har gjort bedömningen att risken för återfall i kriminalitet är förhöjd hos Rebecca Bergström mot bakgrund av att hon inte tagit ansvar för att hon begått en brottslig gärning. Ett övervakningsbehov gör sig därför gällande. Rebecca Bergström har inte ansett sig ha behov av förändring eller hjälp på något område kopplat till aktuell brottsmisstanke, varför frivården bedömt att förutsättningar för skyddstillsyn saknas, inbegripet kontraktsvård. Rebecca Bergström förefaller leva ett ordnat liv, bortsett från viss oordnad ekonomisk situation, och hon har enligt egen uppgift varit drogfri under nästan ett års tid. Frivården har bedömt att Rebecca Bergström är lämplig för samhällstjänst.

Rebecca Bergström har vid huvudförhandlingen samtyckt till samhällstjänst vid en fällande dom.

När det kommer till bedömningen av gärningens straffvärde gör tingsrätten följande överväganden. Rebecca Bergström ska dömas för att ha innehaft 52,2 gram cannabis. I enlighet med vad som framförts ovan gällande Bert Peter Åkerblom och Lisa Åkerblom är utgångspunkten att allt skördat växtmaterial ska ligga till grund för bedömningen av straffvärdet. Rebecca Bergströms cannabisinnehav bestod av olika delar av cannabisplantor vilket ska bedömas i mildrande riktning på i huvudsak samma grunder som för Bert Peter Åkerblom och Lisa Åkerblom. I försvårande riktning ska dock beaktas att innehavet fanns i anslutning till en pågående större odling och annan cannabis samt att omfattningen av detta varit tydlig för Rebecca Bergström.

Rebecca Bergström har anfört att det, om hon döms, finns en risk att hon inte kommer att få en tillsvidareanställning efter att hennes provanställning löper ut

med hänsyn till hennes arbetsgivares drogpolicy. Något underlag om detta har inte förebringats.

Efter en sammanvägning av de försvarande och förmildrande omständigheterna är tingsrättens samlade bedömning att straffmättningsvärdet för Rebecca Bergströms brottlighet uppgår till fängelse i 14 dagar.

Narkotikabrott är ett brott av sådan art att det många gånger finns en presumtion för att bestämma påföljden till fängelse. Rebecca Bergström är inte tidigare dömd för någon brottslighet, lever ett ordnat liv och hon har av allt att döma inte längre något narkotikamissbruk vilket gör att det saknas anledning att befara att hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet. Under sådana omständigheter anses inte brottslighetens art utgöra ett tillräckligt skäl för att bestämma påföljden till fängelse (jfr NJA 2012 s. 650). Rebecca Bergström ska därför dömas till villkorlig dom. I enlighet med huvudregeln ska den villkorliga domen förenas med dagsböter. Utifrån brottets höga artvärde bestäms antalet dagsböter till 90. Dagsbotens storlek bestäms till 100 kr utifrån Rebecca Bergströms ekonomiska förhållanden.

Särskilda yrkanden

Förverkandeyrkandena ska såsom lagligen grundade, av Lisa Åkerblom lämnade utan erinran och av Rebecca Bergström medgivna, bifallas. Beslagen ska bestå.

Häktning

Åklagaren har yrkat att Bert Peter Åkerblom ska kvarbli i häkte tills fängelsestraffet får verkställas då det alltjämt föreligger flyktfara.

Försvaret har motsatt sig åklagarens yrkande.

Utredningen visar att Bert Peter Åkerblom saknar känt hemvist och han är markerad som avregistrerad och försvunnen (OB) i folkbokföringen. Bert Peter

Åkerblom har heller inte, förrän han frihetsberövades, kunnat delges stämning och kallelse i målet. Vidare är Bert Peter Åkerblom medborgare i Tyskland och förefaller ha ett brett internationellt kontaktnät. Det finns därför alltså en konkret risk för att Bert Peter Åkerblom på fri fot avviker eller på annat sätt undandrar sig verkställighet av fängelsestraffet. Fortsatt häktning är därtill alltså proportionerlig. Bert Peter Åkerblom ska därför vara kvar i häkte tills fängelsestraffet får verkställas.

Övrigt

Avgift till brottsofferfonden

Eftersom envar av de tilltalade döms för brott med fängelse i straffskalan ska var och en av dem åläggas att betala lagstadgad avgift till brottsofferfonden.

Ersättning till de offentliga försvararna

Enligt ingivna kostnadsräkningar har Fredrik Liljeblad begärt ersättning för 20,75 timmars arbete, Wissal Abdallah för 24,75 timmars arbete och Paula Eninge för 15,5 timmars arbete. Därutöver har advokat Mårten Edenroth, som tidigare varit offentlig försvarare för Lisa Åkerblom, begärt och tillerkänts ersättning för ca 7,3 timmars arbete.

Av Fredrik Liljeblad och Paula Eninge begärda ersättningar för arbete bedöms i sin helhet som skäligen och ska tillerkännas envar av dem. Vid första påseende framstår av Wissal Abdallah begärd ersättning som tilltagen något i överkant. Hon har dock förklarat att hon, utifrån att flera huvudförhandlingstillfällen nödgats ställas in på grund av bristande delgivning av Bert Peter Åkerblom, behövt studera förundersökningsprotokollen flera gånger. Den ersättning som övriga försvarare begärt kan emellertid inte anses avgörande för vilken tidsåtgång som varit rimlig för att tillvarata Rebecca Bergströms rätt. De tilltalade har haft olika inställning till åtalet och deras olika invändningar kan ha krävt mer eller mindre arbete från försvararnas sida. Utifrån detta har

tingsrätten stannat vid att även av Wissal Abdallah begärd ersättning för arbete får anses skälig.

Mot av de offentliga försvararna begärda ersättningarna för tidsspillan finns inget att erinra.

Envar av de offentliga försvararna ska alltså tillerkännas begärd ersättning (rätt avrundat).

Redan med beaktande av att Bert Peter Åkerblom döms till ett längre fängelsestraff bör kostnaden för hans försvar stanna på staten.

Vad gäller Lisa Åkerblom och Rebecca Bergström gör tingsrätten följande överväganden. För deras del har åtalet vunnit bifall endast i begränsad utsträckning. Redan det medför att deras eventuella återbetalningsskyldighet skulle bli begränsad (se Högsta domstolens beslut den 11 december 2023 i mål nr Ö 6196-23). Härtill kommer att deras respektive ekonomiska situation, enligt vad som framkommit vid huvudförhandlingen, bedöms vara ansträngd och i någon mån osäker. Tingsrätten gör därför bedömningen att även kostnaden för försvaret av envar av Lisa Åkerblom och Rebecca Bergström bör i sin helhet stanna på staten.

Avräkningsunderlag bifogas domen.

RÄTTEN

Rådmannen Mikael Gulliksson samt nämndemän.

Digitalt signerad av rådmannen Mikael Gulliksson

ÖVERKLAGANDEINFORMATION

Hur man överklagar

Överklagandet ska ha kommit in till Norrtälje tingsrätt senast **den 27 februari 2024**. Överklagandet ska vara skriftligt. Norrtälje tingsrätt skickar det vidare till Svea hovrätt.

Överklaga efter att motparten överklagat

Om ena parten har överklagat i rätt tid så har den andra parten också rätt att överklaga, även om tiden har gått ut. Det kallas att anslutningsöverklaga.

En part kan anslutningsöverklaga inom en extra vecka från det att överklagandetiden har gått ut. Ett anslutningsöverklagande måste alltså komma in inom 4 veckor från domens datum.

Ett anslutningsöverklagande upphör att gälla om det första överklagandet dras tillbaka eller av något annat skäl inte går vidare.

Så här gör du

1. Skriv Norrtälje tingsrätt och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att hovrätten ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet. Vill du ha nya förhör med någon som redan förhörts eller ny syn (till exempel besök på en plats), ska du berätta det och förklara varför. Tala också om ifall du vill att målsäganden ska komma personligen till en huvudförhandling.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer. Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer. Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till Norrtälje tingsrätt. Tänk på att skicka det i god tid med hänsyn till postgången.

Vad händer sedan?

Norrtälje tingsrätt kontrollerar att överklagandet har kommit in i rätt tid. Om

det har kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet har kommit in i tid skickar domstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Svea hovrätt.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även Svea hovrätt skicka brev på det sättet.

Prövningstillstånd i hovrätten

När överklagandet kommer in till Svea hovrätt tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning. Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att ta med allt du vill föra fram i överklagandet.

När krävs det prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

I brottmålsdelen behövs prövningstillstånd i två olika fall:

- Den åtalade har dömts enbart till böter.
- Den åtalade har frikänts från ett brott som inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Skadeståndsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en begäran om skadestånd. Undantag kan gälla när en dom överklagas i brottmålsdelen och det är kopplat till en begäran om skadestånd till brottet. Då krävs inte prövningstillstånd om

- det inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen eller om
- hovrätten meddelar prövningstillstånd i brottmålsdelen.

Beslut i övriga frågor

I de mål där det krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen (se ovan), krävs det också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

När får man prövningstillstånd?

Hovrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall:

1. Hovrätten bedömer att det finns anledning att tvivla på att tingsrätten har dömt rätt.
2. Hovrätten anser att det inte går att bedöma om tingsrätten har dömt rätt utan att ta upp målet.
3. Hovrätten behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
4. Hovrätten bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Det krävs också prövningstillstånd för sådana beslut som bara får överklagas i samband med att domen överklagas. Beslut som kan överklagas särskilt kräver inte prövningstillstånd.

Vill du veta mer?

Mer information finns på www.domstol.se. Ta kontakt med Norrtälje tingsrätt eller Svea hovrätt om du har frågor.